

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Інститут педагогіки НАПН України

Львівський національний університет імені Івана Франка

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЦИФРОВІЙ ШКОЛІ

**Тези доповідей
учасників IV Всеукраїнської (з міжнародною участю)
науково-практичної конференції молодих учених**

11-12 травня 2022 року

**ДО 300-річчя 3 ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ**

м. Харків

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Бережна Світлана

Пономарьова Наталія

Андрієвська Віра

Боярська-Хоменко Анна

Василенко Ігор

Васильєва Дарина

Герцюк Дмитро

Глейзер Наталія

Джура Наталія

Жерновникова Оксана

Золотухіна Світлана

Масич Віталій

Мачинська Наталія

Олефіренко Надія

Толок Діана

доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди (**Голова оргкомітету**);
доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики, декан фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди (**заступник Голови оргкомітету**);
доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформатики ХНПУ імені Г. С. Сковороди (**секретар оргкомітету**);
доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти ЛНУ імені Івана Франка;
кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, відділ математичної та інформатичної освіти;
кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти ЛНУ імені Івана Франка;
кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри фізики, координатор з наукової роботи фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди;
кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри екології ЛНУ імені Івана Франка;
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;
доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;
доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізики ХНПУ імені Г.С. Сковороди;
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти ЛНУ імені Івана Франка;
доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики ХНПУ імені Г.С. Сковороди;
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(Протокол № 5 від 18 травня 2022 р.)*

Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі : збірник тез доповідей IV Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції молодих учених (м. Харків, 11-12 травня 2022 року) / [упор.: Пономарьова Н. О., Олефіренко Н. В., Андрієвська В. М.]. Харків, 2022.

Збірник містить матеріали доповідей IV Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції молодих учених з проблем впровадження інноваційних педагогічних технологій в цифровій школі, зокрема такої тематики: перспективи розвитку освіти в цифровому суспільстві, інновації в освіті, інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті, новітні тенденції у природничо-математичній освіті, актуальні проблеми підготовки та професійного розвитку сучасного педагога, академічна доброчесність в цифровому освітньому просторі.

Збірник розрахований на наукових і практичних працівників у галузі освіти, докторантів, аспірантів, магістрів і студентів закладів вищої освіти.

Штонда О.

Інформатизація математичної освіти: сучасний стан та перспективи розвитку 223

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Palaguta I.

Mentoring of ukrainian future teachers during their professional development..... 226

Бабак А., Ворожбіт-Горбатюк В.

Креативність – ресурсний компонент іміджу сучасного учителя..... 228

Бобровська І.

Історичні та філософські передумови естетичного сприймання творів літератури 231

Вінарчук Н.

Професійна підготовка майбутніх вихователів у закладах вищої освіти 234

Войналович А., Усатий А.

Поняття «креативність». Основні принципи формування творчого потенціалу майбутніх учителів..... 237

Гарбар С.

Формування культури поведінки майбутніх вихователів – актуальна проблема сьогодення 240

Дзін Лань.

Організаційна культура як актуальний напрям підготовки педагогів 243

Коломієць М.

Сучасні проблеми підготовки майбутнього вчителя іноземної мови 244

Кузьменко А., Дейніченко Т.

Логіко-дидактичний аналіз навчального матеріалу як засіб розвитку професійних умінь майбутнього вчителя 247

Лепшесва М.

Особливості формування іміджу педагога ХХІ століття 248

Нестеренко А.

Літературна компетентність як основа розвитку старшокласника 250

Нуралієва Л., Сиволоцька Л., Наливайко О.

Концепція розвитку сучасного педагога в освітньому просторі..... 253

Пліско Є., Тіщенко В.

Соціальний захист дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування на державному рівні 256

Се Кежань.

Партнерство викладачів і студентів музичних спеціальностей у коледжах КНР як напрям дослідження 257

pedagogical ideas, obtaining information through acquaintance with leading pedagogical ideas, obtaining information through scientific and professional publications. Instead, a young teacher is not always ready to accept and practically implement all the innovations in a modern school. At this stage, the role of a mentor is important and necessary [2].

That's why it is important for future teachers to get a pedagogical support during their pedagogical practice at school, which help them to become professionals in the nearest future.

Literature:

1. Gladchenko G. Mentoring step by step. Mentoring project "One hope". 2018.
2. Mileiko O. Mentoring as a strategy of strategy to improve the quality of teaching in the New Ukrainian School. 2019.
3. Ministry of education and science of Ukraine. Law of Ukrainian "About the Complete General Secondary Education. 2020

КРЕАТИВНІСТЬ – РЕСУРСНИЙ КОМПОНЕНТ ІМІДЖУ СУЧАСНОГО УЧИТЕЛЯ

А. Бабак

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

В. Ворожбіт-Горбатюк

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки,

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Зміни сучасних соціокультурних запитів, насамперед, зорієнтовані на якість підготовки компетентних та креативно мислячих фахівців. За цих умов до особистості вчителя, його навчальної діяльності пред'являються нові вимоги. Вчені [1; 5] мають різні погляди на питання творчості та творчої особистості. Творчі люди бачать вторинні наслідки створення чогось нового, а нетворчі бачать лише результат досягнення своїх цілей через новизну.

В.О. Сластьонін аналізує питання навчальної діяльності як творчого процесу, і ні загальний рівень культури вчителя, ні його знання, ні любов до дітей не є критерієм, який можна віднести до творчого рівня. Безумовним

показником творчого підходу є вміння вчителя нестандартно модифікувати, поєднувати та організовувати свою діяльність [4, с.28].

Слід зазначити, що сьогодні в науковому підході виділяється як самостійний і творчий підхід до вивчення особливостей навчальної діяльності. На думку Л.В.Кондрашової, під творчим підходом розуміється методичний підхід до навчально-виховного процесу у розвитку потреби в нових і нестандартних рішеннях освітніх проблем учнів. Певні підходи передбачають баланс між виховним впливом і позитивною поведінкою з тим, як розв'язувати пізнавальні проблеми, творчі здібності студента і водночас набувати досвіду [2, с. 103].

Творчий напрямок навчально-виховного процесу сприяє розвитку спрямування особистості в системі професійно-моральних цінностей, вибору особистістю професійного смислу, самостійності, діяльності та вихованню ініціативи майбутніх учителів.

Підтримуючи позицію Л.В. Кондрашової, зазначимо, що творчий підхід до організації навчального процесу перенаправить його зі змістової сторони предмета на особистість майбутніх фахівців і розкриє себе через відтворення цінностей як смислове трактування навчальної діяльності; нестандартні форми та дії для задоволення потреб новизни та творчості в авторських програмах, проектах, створенні конкурсних і творчих робіт [2, с. 104].

Стратегія творчого підходу до організації навчального процесу у вищій школі означає: 1. усвідомлення майбутніми вчителями особистісних та професійних здібностей, розвиток навчальних навичок на творчому рівні. 2. Задоволення потреби в нових, нестандартних методах вирішення професійних проблем. 3. Ставлення до творчості та подолання стереотипності та формалізму у професійній діяльності. 4. Форма прогнозування та вдосконалення творчого потенціалу майбутніх спеціалістів.

Професійна підготовка майбутніх учителів має унікальні особливості та дві мети. Однією з них є необхідність розвитку творчих здібностей здобувачів та стимулювання їхнього творчого пошуку через навчання, позакласну роботу,

дослідницьку та самостійну роботу. По-друге, необхідно забезпечити майбутніх учителів уміннями, методами та вміннями стимулювати та розвивати творчий потенціал учнів у процесі навчання та позакласної роботи. При цьому слід враховувати думку В.О. Моляко, який вважає, що творчість студента є діяльністю, а результати характеризуються суб'єктивною новизною [3]. Це пов'язано з отриманням нових знань і вирішенням різноманітних проблем у процесі освіти. Цінність для учнів вбачається не в результаті творчої діяльності, а в самому творчому процесі.

Вчені виділяють творчий рівень розв'язування задач. 1) Учитель розвиває ідею, а учень втілює ідею. 2) Учні самостійно складають плани вирішення проблеми. 3) Учні самостійно формулюють стан проблеми та планують розв'язання. 4) Учні формулюють власну проблему та умови завдання та планують їх вирішення [1, с. 899].

Ауділізуємо проблеми створення власного рівня власного завдання: 1) Учитель розвиває ідею, а навчається втілює ідею 2) Учні самостійно складають плани вирішення 3) Учні самостійно становлять проблеми та планують розв'язання 4) Учні формулюють проблему та умови завдання та планують їх виконання [1, с. 899].

Отже, у «проблемних» навчальних просторах створюються творчі середовища, де майбутні учителі набувають досвіду реалізувати траєкторії та перспективи професійного зростання, здатності проєктувати саморозвиток духовного, морального, інтелектуального та емоційного потенціалу своєї особистості. Формуванню творчої особистості вчителя в процесі навчання сприятимуть: нетрадиційні форми, методи, інноваційні прийоми, навчання, професійно-орієнтоване вирішення проблем, мікронавчання, ділові ігри «навчання» «Очікування», дослідницькі проєкти, конгреси, творчі майстер-класи, дискусії на тему сучасної школи тощо. Слід пропагувати відповідальність та незалежність. Останнє забезпечує активність, прийняття рішень і залучення студентів до професійних ситуацій, які відповідають за їхні результати. Майбутні вчителі моделюватимуть педагогічну ситуацію, що

сприятиме визнанню професійної перспективи. Це створює умови для професійного саморозвитку, самоствердження та самовираження майбутніх фахівців. Це також стимулює розвиток творчого мислення учнів: самостійного розвитку, спостереження та узагальнення.

Література:

1. Енциклопедія освіти. Гол. ред.. В.Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Кондрашова Л.В. Профессиональное становление студентов в условиях креативного подхода к организации образовательного процесса высшей педагогической школы. *Професійне становлення особистості : проблеми і перспективи: матер. V міжнарод. наук.-практ. конф.* Хмельницький, ХНУ, 2009. 101-105.
3. Моляко В.О. Психологія творчості є нова парадигма дослідження конструктивної діяльності людини. URL. : https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/6/visnuk_18.pdf (дата звернення 01.05.2022)
4. Слостенин В.А., Перевалов С.Г. Педагогическая деятельность как творческий процесс. *Педагогическое образование и наука* 2005. № 1 С.25- 34.
5. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість учителя: визначення, теоретична модель, функції підготовки. *Педагогіка і психологія*. 1998. №2. С.161-172.

ІСТОРИЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ПЕРЕДУМОВИ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙМАННЯ ТВОРІВ ЛІТЕРАТУРИ

І. Бобровська

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.01 Середня освіта (українська мова та література)
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Прекрасне – могутнє джерело моральної чистоти, фізичної досконалості кожної особистості та духовного багатства. Уміння створювати і відчувати красу роблять життя особистості багатим, яскравим та осмисленим. Тому саме з дитячих років варто формувати в дитині естетичні смаки.

Стосовно естетичного, то протягом кількох останніх років все частіше виникають питання пов'язані з погіршенням загальної естетичної культури суспільства. Т. Кунченко пише, що: «Це питання пов'язане з формуванням особистості, становленням гуманних рис та зростанням самосвідомості, що є гарантією прогресивного розвитку суспільства. Відомо, що психіка, розум